

Handlingsplan, barn och unga 0 – 17 år

Gällande barn och unga 0 – 17 år med psykisk funktionsnedsättning, samverkan mellan Landstinget i Värmland och länets kommuner. Baserad på överenskommelse – Personer med psykisk funktionsnedsättning.

2012-11-05

Detta dokument är i första hand en nulägesbeskrivning av samverkan mellan barn- och ungdomspsykiatrin och kommunernas socialtjänst och skola.

Vår gemensamma vision är att samverkan gällande barn och ungdomar med behov av stödinsatser ska fungera mycket bra. För att lyckas med detta behöver vi vara konkreta och realistiska samt att vi känner till och förstår egna och de andra huvudmännens uppdrag och prioriteringar.

Kommunernas uppdrag, socialtjänst

Kommunens uppdrag är att svara för socialtjänsten inom sitt område och ha en organisation som sköter samhällets socialtjänst enligt Socialtjänstlagen, LVU och LuL. Uppdraget att hantera socialtjänstlagens intentioner vad gäller barn och unga ligger hos en politisk nämnd som i de olika kommunerna har olika namn.

Tjänstemannaförvaltningen i kommunen skall, utifrån nämndens inriktningsmål, bedriva en sådan verksamhet så att krav och målsättningar i lagen uppfylls.

Grundläggande ansvars- och verksamhetsområdet regleras i 2 kap 2 § Socialtjänstlagen (SoL) Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän. Arbetsuppgifterna är att tillhandahålla stöd- och hjälpinsatser, att bereda unga vård utanför hemmet, att ansvara för uppgifter inom det familjerättsliga området, att ge samtalsstöd för vuxna och par i kris och att ge stöd och hjälp till personer som utsatts för våld av en närstående. Arbetet styrs av socialtjänstlagen (SoL), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LuL) och föräldrabalken (FB).

Snabba vägar till kontakt

Följande kommuner omfattas av gemensam socialjouren:

Karlstad
Forshaga
Grums
Hammarö
Kil
Kristinehamn
Storfors

Denna socialjour kan kontaktas när övrig socialtjänst är stängd.
Jouren nås via telefon 054-114 14.

Söndag – torsdag   17.00 – 23.30, beredskap i hemmet fram till 06.00
Fredag – lördag   16.00 – 01.30, beredskap i hemmet hela dygnet

Övriga kommuner har beredskap enligt följande:

Säffle: Socialkontorets jourtelefon 070-69 23 139 efter kontorstid.

Sunne: Socialjour nås via telefon 054-114 14.

Eda: Beredskap nås via polisen eller nödnummer 112.

Arvika: ”
Årjäng: ”
Torsby: ”
Hagfors: ”
Munkfors: ”
Filipstad: ”

Prioriteringar

Socialtjänstlagen ger inget direkt stöd för prioritering mellan olika grupper. Det är den enskildes specifika situation och behov som skall vara utgångspunkten för val av individuell insats. Prioriteringsaspekten på individuell nivå kan därför inte bli aktuell. Prioriteringar måste i första hand göras på struktur- och gruppnivå, kopplade till de målsättningar som utgör lagstiftningens kärna.

I det konkreta arbetet sker ändå av nödvändighet en viss sortering. Exempel på sådana prioriteringar är:

- Barn och ungdomar utsatta för övergrepp
- Barn och ungdomar i behov av akut omhändertagande
- Ungdomar som gjort sig skyldig till brott där handläggningstiden regleras av Brottsbalken.
- Barn och ungdomar med risk att institutionsplaceras.

Kommunens uppdrag, skola

Enligt skollagen har kommunen, eller annan huvudman som godkänts, ansvar för att alla elever erbjuds en samlad elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsobefrämjande men ska också kunna erbjuda enkla sjukvårdsinsatser.

I skollagen föreskrivs också att skolan har en utredningsskyldighet när elev är i behov av särskilt stöd, utredningsskyldigheten är ovillkorlig. Eventuella insatser ska utgå från elevens behov och ett särskilt åtgärdsprogram ska upprättas.

I Värmlands län används sedan 2010 en särskild mall för skola- elevutredning utifrån psykiatrisk problematik. Detta innebär att pedagogiska, sociala, medicinska och psykologiska aspekter ska belysas i en skola- elevutredning. Utifrån denna utredning ska åtgärder erbjudas eleven, i händelse av att dessa åtgärder inte fått avsedd effekt kan eleven remitteras till den specialiserade barn- och ungdomspsykiatri inom landstinget.

Rektor har det övergripande ansvaret för att elevhälsan arbetar i enlighet med intentionerna i skollagen.

Vägar till kontakt

Via respektive kommuns hemsida kan kontaktuppgifter till respektive skola inhämtas. Alternativt kan kontaktuppgifter erhållas via respektive kommuns växel eller officiella e-post enligt följande:

Kommun	Telefon	E-postadress
Arvika	0570-81600	arvika.kommun@arvika.se
Kristinehamn	0550-88000	kommunen@kristinehamn.se
Karlstad	054-5400000	karlstadskommun@karlstad.se
Hagfors	0563-18500	kommun@hagfors.se
Munkfors	0563-541000	kommun@munkfors
Eda	0571-28100	kommun@eda.se
Årjäng	0573-14100	kommun@arjang.se
Torsby	0560-16000	torsby.kommun@torsby.se
Sunne	0565-16000	kommun@sunne.se
Säffle	0533-681000	kommun@saffle.se
Grums	0555-42000	kommun@grums.se
Storfors	0550-65100	storfors.kommun@storfors.se
Filipstad	0590-61100	kommun@filipstad.se
Hammarö	054-515000	hammaro@hammaro.se
Kil	0554-19100	kommun@kil.se
Forshaga	054-172000	kommun@forshaga.se

Barn- och ungdomspsykiatrins uppdrag

BUP i Värmland har ett uppdrag att tillgodose behovet av specialistbehandling av barnpsykiatriska problem för åldrarna 0-18 år. Dessutom finns ett samverkansavtal med vuxenpsykiatri som gäller åldrarna 16-25. Övergripande mål eller vision som formulerats i Verksamhetsplanen för respektive år.

- Verksamheten skall ha en helhetssyn på barn och familj, god tillgänglighet, öppet redovisade prioriteringar, kontinuitet i behandlingsrelationer och tydligt formulerade behandlingsmål.
- Genom systematisk uppföljning av genomförda behandlingsinsatser som tas tillvara i ett långsiktigt utvecklings- och förbättringsarbete, skall förutsättningar för en optimal resursanvändning skapas
- Verksamheten skall vara en integrerad del av hälso- och sjukvårdens insatser för barn och ungdomar och en ansvarsfull och aktiv part i förhållande till samverkanspartners.

BUP:s organisation

BUP har tre behandlingsenheter med olika profil.

Enheten för intensiva familjeinsatser

Akut- och intensiv familjevård, slutenvård för kortare inläggningar i speciella fall samt DBT-behandling.

Enheten utredning och behandling

Barnpsykiatrisk bedömning och behandlingsarbete i geografiska team, neuropsykiatriskt utredningsteam.

Enhet för neuropsykiatrisk behandling och habilitering
Autism- och ADHD-behandling/habilitering i geografiska team samt OCD-behandling (avser behandling av tvångssyndrom)

Snabba vägar till kontakt

Rådgivningssjuksköterskan nås via BUP:s reception, telefon 054-61 83 00. Sjuksköterskan eller teambehandlare ringer upp för rådgivning så snart som möjligt, senast inom en vecka.

När man behöver rådgöra i pågående ärenden och behöver få tag på varandra snabbt kan behandlare, företrädesvis den samordningsansvarige som finns i alla BUP-ärenden, kontaktas via direkttelefon och därtill kopplad röstbrevlåda. Röstbrevlådan skall avlyssnas kontinuerligt under arbetsdagen och vid frånvaro ha ett meddelande som informerar om det. **Sjukhusväxeln 054-61 50 00** kan koppla vidare till alla direkttelefoner. Man kan också ringa till **BUP:s reception, 054-61 83 00** för att lämna ett meddelande, till exempel be om att om möjligt bli uppringd.

Akuttelefonen har nummer 054-61 83 18, med möjlighet att nå sjuksköterska dygnet runt, vid behov även läkare.

Under vardagar 16.45-08.00 samt lördag och söndag 17.00-09.00 är telefonen kopplad till sjukhusväxeln som söker sjuksköterska med beredskap i hemmet. Om behov av akuttid inom 24 timmar föreligger bokas denna direkt. Om ärendet inte bedöms som akut skrivs anmälan/remiss som fördelas och prioriteras i remissgruppen. Sjuksköterskan står också till tjänst med rådgivning till såväl vårdnadshavare och patienter som professionella.

BUPs prioriteringar

Inom BUP:s verksamhet tillämpas riktlinjer för prioritering enligt följande:

- 0 – akut – 24 tim. Omfattar ex suicidförsök, svår depression med suicidrisk, misstänkt psykos.
- 02 – inom två veckor. Omfattar ex ätstörningar, sexuella övergrepp och depressioner.
- 04 - inom 4 veckor. Omfattar ex utredningar från socialförvaltningen, problematik hos barn med sviktande nätverk, övrig barnpsykiatrisk problematik.

Psykiatrisk vård och behandling genom remiss till annan vårdgivare utanför landstinget

Landstinget och kommunerna förbinder sig att i god tid påbörja dialog om åtgärder som kan medföra förslag om delade kostnader för utomlänsvård eller annan institutionsvård.

BUPs grundpolicy när det gäller vård utanför Landstinget i Värmland är att anlita sådan endast när egna resurser är uttömda. Det är vid tillfällen där resultatet av olika åtgärder under en längre tid inte uppvisat önskvärt resultat.

Vid utomlänsvård ska regelbundna rapporter om hur ärendet utvecklas tillställas och träffas med vårdgivare och, vid delat ansvar, kommunen för att stämma av utvecklingen.

Verksamheten skiljer noga mellan vad som är brister i föräldrastöd och -omsorg å ena sidan och det som är verksamhetens uppgift, psykiatrisk vård och behandling, å den andra. Ibland kan situationer uppkomma då BUP inte kan fullgöra uppdraget på grund av att det finns brister i den basala sociala situationen för ett barn eller en ungdom. Då är inte institutionsplacering en psykiatrisk behandlingsåtgärd utan en social omsorg för att ersätta en saknad föräldrafunktion. I sådana fall där det geografiska avståndet gör egna insatser omöjliga kan BUP bidra med en s.k. specialistremiss till närmaste BUP-mottagning för barnpsykiatriska insatser. Sådan remiss utfärdas av överläkare vid BUP och verksamhetschef tillsammans.

BUP ansvarar för att bedöma det psykiatriska vårdbehovet och genomföra behandling eller annan psykiatrisk åtgärd som är relevant, oavsett faktisk vårdgivare. Alla beslut om kostnadsåtagande fattas av verksamhetschefen. Vid familjehemsplacering i annat län byter barn och ungdomar folkbokföringsort efter viss tid. Då är BUP-verksamheten i det "nya" landstinget ordinarie vårdgivare även om det fortfarande är placerande kommun som har ansvaret för barnets eller ungdomens placering.

Ansvar för insatser till barn och ungdomar i behov av placering i HVB/ behandlingshem

I dessa hem får barnet/ungdomen ibland såväl sociala insatser som hälso- och sjukvård. Emellanåt ingår också skolinsatser.

Kommunen har inte hälso- och sjukvårdsansvaret i ovan nämnda hem varför detta åvilar landstinget. Ansvarsfördelningen är sådan att den placerande kommunen står för boendet, de sociala insatserna och skolinsatserna, landstinget för hälso- och sjukvårdsinsatserna. Här är en gemensam vårdplanering viktig och ansvarsfördelningen ska dokumenteras.

BUP bedömer i det enskilda fallet i vilken utsträckning det finns behov av hälso- och sjukvård och om behovet ska tillgodoses av behandlingshemmet/konsultinsats eller via en specialistremiss till närmaste BUP-verksamhet.

Vid beslut om hälso- och sjukvård via behandlingshemmet/konsult, särredovisas insatsen och bekostas av landstinget.

Intern ansvarsfördelning mellan Allmänmedicin och Barn- och ungdomspsykiatri, Landstinget i Värmland

Genom en intern vård vårdrutin mellan division psykiatri och division allmänmedicin inom Landstinget i Värmland regleras ansvarsfördelningen, se bilaga 1.

Intern ansvarsfördelning mellan Barn- och ungdomshabiliteringen och Barn- och ungdomspsykiatri, Landstinget i Värmland

Alla barn och unga som är i behov av utredning för misstänkt neuropsykiatrisk problematik utreds inom BUP. I ärenden av komplicerad natur sker utredningen inom BUP:s neuropsykiatriska utredningsenhet. Detta gäller alltså även barn och unga som är aktuella vid BUH. För att hålla samman vårdkedjan ska de personer som känner barnet/ungdomen från BUH vid behov medverka i utredningen.

BUH ansvarar för behandling av barn och unga med autism kombinerat med utvecklingsstörning, detta gäller även barn och unga med lindrig utvecklingsstörning eller utvecklingsförsening som ingår i BUH:s målgrupp. Samarbete mellan BUH och BUP finns runt barn och unga inom BUH:s målgrupp som visar ett särskilt utagerande beteende.

Gemensamma åtaganden

Handledning

Samverkan innebär också att vi tillsammans kan arrangera extern eller intern handledning i ett gemensamt svårt ärende om behov och intresse finns.

Fortbildning

Vi förbinder oss ömsesidigt att bjuda in varandras medarbetare till lämpliga föreläsningar och andra interna utbildningstillfällen eftersom vi anser att samverkan underlättas av att medarbetare från olika huvudmän har fått tillfälle att bli bekanta med varandra och har en del gemensamma kunskaper och erfarenheter.

Hjälpmedel

I Värmland finns en Hjälpmedelsnämnd där kommuner och landsting samverkar. Förskrivning av hjälpmedel sker utifrån policy och riktlinjer beslutade av nämnden se www.liv.se/hjalpmedelsservice.

Förebyggande och tidiga insatser

Kommunerna och landstinget har ett gemensamt ansvar gällande förebyggande och tidiga insatser.

Samordning av insatser i enskilda ärenden

Parterna tar ett gemensamt ansvar för att i gemensamma och komplicerade ärenden ha en plan för regelbundna möten för att förbereda för kriser och akuta situationer som kan uppstå.

I särskild handlingsplan regleras formerna för samordnad individuella planer (SIP).

Samarbete över sekretessgränser förutsätter alltid medgivande att bryta sekretessen mellan huvudmännen. Medgivanden är kortvariga och måste förnyas och dokumenteras ofta.

Giltighetstid

Denna handlingsplan gäller från och med 2012-12-01 till och med 2014-11-30.

Handlingsplanen följs upp och revideras under hösten 2014.

Under avtalstiden ansvarar parterna för behov av uppdatering av avtalet i samband med förändringar i den egna organisationen.

Ett särskilt arbete med att ytterligare tydliggöra ansvarsfördelningen gällande första linjen pågår.

